

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžz/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013010096
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9013010096.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: T. zastúpeného advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s.r.o. so sídlom Digital park II. Einsteinova 25, Bratislava, proti odporkyni: Slovenská informačná služba, so sídlom Vajnorská 39, Bratislava, v konaní proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Navrhovateľ podal na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 29. júla 2013, návrh o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy vo veci použitia informačno-technických prostriedkov, v ktorom sa domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd zakázal Slovenskej informačnej službe pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa na zničenie záznamov a/alebo akýchkoľvek iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov, ktoré boli Slovenskou informačnou službou vyhotovené na základe rozhodnutia Krajského sudu v Bratislave, sp. zn. Ntt-3-D-2879/2005 zo dňa 23. novembra 2005 a rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. Ntt-3-D-482/2006 zo dňa 18. mája 2006 a ktoré sa nachádzajú v spisoch odporkyne sp. zn. „63/50“, „63/956“, a „54“, ako aj akýchkoľvek iných spisov odporkyne, vrátane audio alebo iných záznamov, úplných alebo čiastočných, priamych alebo nepriamych, doslovných alebo upravených prepisov záznamov, správ o používaní informačno-technických prostriedkov, „zvodiak“ (spravodajských informácií) poskytovaných ústavným činiteľom alebo iným štátnym orgánom, vrátane ich kópií, prepisov, analytických interpretácií (popisov) a akýchkoľvek iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov, a to bez ohľadu na to, či išlo o prepisy v písomnej alebo v akejkoľvek inej podobe a bez ohľadu na to, v akej forme zachytávali, analyzovali alebo inak spravodajským spôsobom spracovávali obsah záznamov a / alebo iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov a ukladá Slovenskej informačnej službe, aby tieto do desiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku zničila. Súčasne žiadal, aby súd uložil Slovenskej informačnej službe povinnosť doručiť navrhovateľovi kópiu zápisnice o zničení záznamov a /

alebo akýchkoľvek iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov uvedených v bode I. alebo písomnú informáciu o ich zničení v rozsahu údajov, ktoré mali byť zaznamenané v zápisnici o ich zničení, a to do dvadsiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, a aby uložil odporkyni povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Návrh odôvodnil tým, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci sťažnosti navrhovateľa vedenej pod sp. zn. III. ÚS 97/2012 vydal nález, v ktorom konštatoval porušenie základných práv sťažovateľa postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. Ntt-3-D-2879/2005 a pod sp. zn. Ntt-3-482/2006, v ktorých rozhodnutiami zo dňa 23. novembra 2005 a 18. mája 2006, dal krajský súd súhlas s použitím informačno-technických prostriedkov. Ústavný súd uvedené rozhodnutia zrušil ako protiústavné. Navrhovateľ predpokladá, že bol na základe nezákonných súhlasov odpočúvaný a že existujú nezákonné záznamy z informačno-technických prostriedkov. Dňa 27. marca 2013 navrhovateľ podal odporkyni žiadosť o zničení záznamov a iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov s tým, že pokiaľ by tejto žiadosti nebolo vyhovené, je podanie aj sťažnosťou podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov, ktorou namietal zásah do svojich práv a právom chránených záujmov. Odporkyňa v lehote 60 dní sťažnosť neprešetrila, ani navrhovateľovi neoznámila predĺženie lehoty, preto navrhovateľ dňa 12. júla 2013 podal sťažnosť v zmysle § 22 zákona o sťažnostiach proti postupu pri vybavovaní jeho sťažnosti z 27. marca 2013. Navrhovateľ splnil podmienky pre podanie návrhu na začatie konania podľa § 250v O.s.p. o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, keďže vyčerpal všetky prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný zákon, dodržal zákonom ustanovenú lehotu pre podanie návrhu, bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, ide o zásah, ktorý nie je rozhodnutím, účinky zásahu na navrhovateľa priamo dopadajú a dôsledky zásahu trvajú alebo objektívne hrozí jeho opakovanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému návrhu uviedla, že v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánom verejnej správy nie je pasívne legitimovaná, pretože je štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahraničnopolitických a hospodárskych záujmov štátu v rozsahu vymedzenom zákonom NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov. Odporkyňa je štátnym orgánom sui generis a nie je zaradovaná do štruktúry orgánov verejnej správy v právnom poriadku Slovenskej republiky. Odporkyňa ako štátny orgán, ktorý má zákonom vymedzené úlohy a právomoci, nemá vo svojej podstate charakter a postavenie správneho orgánu v štruktúre právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko nerozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Uvedené postavenie správneho orgánu sa odporcovi priznáva v osobitne ustanovených prípadoch. Ide o prípady na úseku ochrany utajovaných skutočností, a to len vo vzťahu k rozhodovaniu o tom, či fyzická osoba, ktorá je vo vzťahu k odporcovi jeho príslušníkom, zamestnancom alebo uchádzačom o prijatie do pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu vrátane, služobného pomeru je spôsobilá oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami v pôsobnosti odporcu. Ďalej v konaní vo veciach služobného pomeru príslušníka odporcu podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, v ktorom odporca rozhoduje opravách a právom chránených záujmoch a povinnostiach príslušníkov odporcyme, nakoľko služobný pomer sa zakladá k štátu a v mene štátu v služobnom úrade; v uvedených prípadoch vo veci koná a rozhoduje riaditeľ odporcu a v rozsahu ním ustanovenom ďalšie orgány (§ 3 zákona č. 73/1998 Z. z.). Obdobne je tomu aj v rámci konania vo veciach sociálneho zabezpečenia príslušníkov odporcu podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 2 ods. 1 cit. zákona). Konaním, v ktorom odporca rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach dotknutých osôb, je aj konanie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Predmet sporovej veci, v ktorej ide o nezákonnosť konania orgánu verejnej správy, sa netýka ani jednej z vyššie uvedených oblastí, v ktorých sa priznáva odporkyni postavenie správneho orgánu, t. j. odporkyňa

na účely aplikácie zákona č. 166/2003 Z. z. a z neho vyplývajúcej povinnosti, ktorej porušenie navrhovateľ svojím návrhom prezentuje, nemá postavenie správneho orgánu, orgánu štátnej správy ani orgánu verejnej správy.

Odporkyňa nie je možné považovať ani za ozbrojené sily, ozbrojený zbor, ozbrojeného bezpečnostného zboru alebo iný verejný zbor podľa ustanovenia § 250v ods. 2 O.s.p., pretože odporkyni žiadny zákon nepriznal právny status ozbrojených síl, ozbrojeného zboru, ozbrojeného bezpečnostného zboru alebo iného verejného zboru. Odporkyňa zároveň nie je právo presadzujúcou zložkou a nedisponuje výkonnými právomocami, odporkyňa má výlučne informačnú právomoc a je zdrojom informácií pre zákonom ustanovený okruh príjemcov, ktorí sú, na rozdiel od odporkyne, orgánmi presadzujúcimi právo alebo orgánmi verejnej správy.

Postup Slovenskej informačnej služby nemôže byť predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve podľa piatej časti O.s.p., a preto Slovenská informačná služba nemôže byť pasívne legitimovaná v predmetnej sporovej veci, v ktorej ide o nezákonný zásah orgánu verejnej správy.

Odporkyňa má za to, že navrhovateľ nesplnil ani základnú podmienku pre podanie návrhu, ktorým sa domáha ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, a to dodržanie subjektívnej lehoty na podanie návrhu. Keďže sa navrhovateľ o ním tvrdenom nezákonnom zásahu dozvedel v deň, kedy mu bol doručený nález Ústavného súdu, subjektívna lehota na podanie návrhu v zmysle § 250v O.s.p. (do 30 dní, kedy sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela) už márne uplynula.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 246 ods. 2 písm. b) O.s.p. po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že konanie je potrebné zastaviť, lebo nie sú splnené podmienky konania.

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 2 O.s.p. orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah; v prípade zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je to orgán, ktorý tento zbor riadi, alebo ktorému je taký zbor podriadený.

Podľa § 250v ods. 3 O.s.p. návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka od dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods. 8 O.s.p. na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo, ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zakotveným do Občianskeho súdneho poriadku od 1. januára 2003 zákonom č. 424/2002 Z. z. je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento

zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Súdne konanie je zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušení práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy. Zmyslom právnej úpravy podľa § 250v O.s.p. je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu.

Navrhovateľ v návrhu namietal, že postupom odporkyne, ktorá nevyhovela jeho návrhu na zničenie ňou vyhotovených záznamov a akýchkoľvek iných výsledkov použitia informačno-technických prostriedkov, bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, ide o zásah, ktorý nie je rozhodnutím, účinky zásahu na navrhovateľa priamo dopadajú a dôsledky zásahu trvajú alebo objektívne hrozí jeho opakovanie.

Nezákonný zásah má verejnoprávnú povahu. Musí nastať pri výkone právomoci orgánu verejnej správy, ktorý mocenským spôsobom zasiahol do právneho postavenia fyzickej alebo právnickej osoby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 250v ods. 1 O.s.p. musel skúmať, či návrh na ochranu pred nezákonným zásahom smeruje proti orgánu verejnej správy. Predovšetkým musel zistiť, aké je postavenie odporkyne v systéme orgánov štátnej moci a v systéme orgánov verejnej správy. Musel skúmať, či odporkyňa je orgánom verejnej správy alebo či jej štát zákonom zveril rozhodovanie o individuálnych právach a povinnostiach fyzických osôb na úseku verejnej správy.

Odporkyňa je orgánom štátnej moci, ale nie je orgánom verejnej správy, lebo jej úlohou nie je rozhodovanie o individuálnych právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických alebo fyzických osôb v oblasti verejnej správy. Je štátnym orgánom, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahraničnopolitických a hospodárskych záujmov štátu podľa zákona č.46/1993 Z.z. o Slovenskej informačnej službe a podľa predpisov trestného práva.

Odporkyňa je štátnym orgánom osobitnej povahy a nepatrí do systému orgánov verejnej správy Slovenskej republiky. Plní len osobitné úlohy, ktoré jej zveruje zákon, pri používaní informačno-technických prostriedkov. Len celkom výnimočne štát na odporkyňu preniesol pôsobnosť orgánu verejnej správy v prípadoch rozhodovania o štatusových pomeroch jej príslušníkov a len v týchto veciach by bolo možné posudzovať práva a povinnosti odporkyne podľa právnych predpisov správneho práva. O takýto prípad v danej veci nejde a odporkyňa pri svojej činnosti (medzi ktoré patrí aj používanie informačno-technických prostriedkov) neplní prenesené úlohy orgánu verejnej správy.

Svoje úlohy odporkyňa neplní vykonávaním úkonov v priebehu správneho konania, ktorého výsledkom je rozhodnutie správneho orgánu, alebo právnickej alebo fyzickej osoby, na ktorú štát preniesol rozhodovanie na úseku verejnej správy, aj keď je orgánom verejnej moci. Pri svojej činnosti nepostupuje podľa ustanovení Správneho poriadku, ale ani podľa iného procesného predpisu správneho práva, postup súdu podľa § 250v O.s.p. preto v danej veci neprichádza do úvahy.

Z obsahu spisového materiálu súd zistil, že k použitiu informačno-technických prostriedkov došlo na základe rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 2005, sp. zn. Ntt-3-D-2879/2005 a z 18. mája 2006, sp. zn. Ntt-3-D-482/2006, mimo pôsobnosti správneho súdnictva.

Činnosťou odporkyne pri nakladaní so záznamom sa môžu zaoberať len súdy v trestnom konaní alebo iné zákonom poverené subjekty. Jej postup v danej veci je upravený osobitnými predpismi, rovnako ako aj dohľad nad jej činnosťou, ktorá nepatrí do oblasti správneho práva. Použitie informačno-technických prostriedkov a nakladanie s poznatkami, ktoré boli na ich základe získané, neprebíha podľa Správneho poriadku ani sa neuskutočňuje v správnom konaní, úkony spojené s ich používaním nie sú úkonmi

správneho konania, preto nebola splnená ani ďalšia podmienka postupu súdu podľa § 250v ods. 1 O.s.p., ktorá predpokladá nezákonný zásah správneho orgánu v správnom konaní. Postup odporkyne preto nemožno preskúmať v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

V danej veci odporkyňa pri používaní informačno-technických prostriedkov nie je orgánom verejnej správy a z toho dôvodu nemá pasívnu legitimáciu v konaní o návrhu podľa § 250v O.s.p., čo je neodstrániteľnou prekážkou takého konania.

Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd konanie o návrhu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zastavil podľa § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250v ods. 8 O.s.p.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250v ods. 8 O.s.p. a podľa § 250v ods. 6 O.s.p., pretože konanie bolo zastavené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.